

Práva předsedy osadního výboru v rámci zastupitelstva města

Zveřejnění dle § 5 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím:

Prosím o informaci, zda je možné, aby předseda osadního výboru se mohl účastnit neveřejného pracovního zasedání zastupitelstva města. Zastupitelstvo se zabývalo přípravou návrhu rozpočtu města na rok 2026.

Odpověď:

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“ nebo také „ministerstvo“) sdělilo k žádosti následující:

Ministerstvo v úvodu své odpovědi sdělilo, že daná problematika nespadá do gesce Ministerstva pro místní rozvoj, nýbrž do gesce Ministerstva vnitra.

I přes výše uvedené, ministerstvo sdělilo **k dané oblasti předmětu zájmu v obecné rovině následující:**

Problematicku týkající se orgánů obce, kompetence osadního výboru a zastupitelstva obce, podmínky a pravidla zasedání zastupitelstva obce upravuje zejména zákon č. 128/2000 Sb, o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“). Na základě zákona o obcích jsou obce pověřeny výkonem samosprávy v rámci samostatné působnosti a výkonem státní správy v přenesené působnosti. Mezi základní úkony vykonávané v rámci samostatné působnosti patří pravomoci zastupitelstva a rady obce. Jedná se především o záležitosti v zájmu obce a jejích občanů. Státní správu mohou obce vykonávat v rámci tří rozsahů – základní rozsah ve správním obvodu obce, rozsah pověřeného obecního úřadu a rozsah obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Další nezbytné orgány obcí a městských částí představují výbory a komise. Výbory jsou na základě § 117 zákona o obcích definovány jako iniciativní a kontrolní orgány zastupitelstva obce. Komise jsou poté iniciativními a poradními orgány rady obce. Povinností každého zastupitelstva obce je zřídit kontrolní a finanční výbor, dále může být v místních částech obce zřízen také výbor osadní.

Definice osadních výborů je legislativně ukotvena v § 120 zákona o obcích. Z tohoto hlediska se jedná o iniciativní a kontrolní orgán zastupitelstva obce. Osadní nebo místní výbory mohou být zřízeny v jednotlivých částech obce. Podle ustanovení § 120 odst. 1 má osadní výbor nejméně tři členy. Jejich celkový počet určí zastupitelstvo obce. **Předsedu osadního výboru zvolí zastupitelstvo z řad členů výboru.** Oproti „jednoduchým“ výborům má osadní výbor jedno specifikum, **že jeho předseda nemusí být členem zastupitelstva** (viz § 117 odst. 4 zákona o obcích).

Pravomoci osadního výboru jsou obsaženy v § 121 zákona o obcích. Osadní výbor je oprávněn předkládat zastupitelstvu obce, radě obce a výborům návrhy, které se týkají rozvoje části obce a rozpočtu obce. Dále se může vyjadřovat k návrhům, které jsou předkládány zastupitelstvu a radě obce k rozhodnutí (za předpokladu, že se týkají dané části obce, kde výbor působí). Výbor se může vyjádřit k připomínkám a podnětům orgánům obce, které jsou předkládány občanům obce, a to v případě, když jsou hlášeny k trvalému pobytu v dané části obce.

Jestliže předseda osadního výboru požádá o slovo na (veřejném) zasedání zastupitelstva obce, musí mu být uděleno. Ustanovení § 93 odst. 2 zákona o obcích stanoví obecné pravidlo, podle kterého **je zasedání zastupitelstva obce veřejné**, a protože zákon z této zásady výslovně žádné výjimky nepřipouští a takové výjimky nelze dovodit ani z jiných ustanovení zákona o obcích, lze mít požadavek veřejnosti zasedání zastupitelstva – vedle jeho svolání k tomu zákonem oprávněnou osobou (srov. § 92 odst. 1 a 2) – za základní podmínku pro to, aby určité shromáždění členů zastupitelstva bylo možno považovat za zasedání zastupitelstva obce, na kterém (a pouze na něm) lze relevantním způsobem konstituovat vůli tohoto orgánu, tzn. přijímat rozhodnutí (usnesení) o otázkách, jež zákon svěřuje do jeho pravomoci (§ 84, § 85). O zasedání zastupitelstva obce lze proto hovořit pouze tehdy, bylo-li řádně svoláno a je-li konáno veřejně, tzn. je-li veřejnost o jeho konání dostatečně informována a zároveň má možnost se tohoto zasedání v případě zájmu zúčastnit. Pouze za splnění uvedených

podmínek se bude jednat o zasedání tohoto orgánu obce, na kterém lze přijímat relevantní rozhodnutí. **Konání neveřejných zasedání zastupitelstva obce tedy zákon o obcích nepřipouští.**

Samotný závěr o tom, že zákon o obcích konání neveřejných zasedání zastupitelstva obce nepřipouští samozřejmě neznamená, že by členové zastupitelstva obce nemohli předem na neformálních setkáních („pracovních poradách“) prodiskutovat některé otázky, které mají být později projednány a rozhodnuty přímo na zasedání zastupitelstva obce, **jelikož zákon takovou možnost vůbec neupravuje a tedy konání neformálních porad ani nevylučuje** (tyto porady přitom mohou být, a v praxi také zpravidla bývají, konány bez účasti veřejnosti). Je však nutné zdůraznit, že takové pracovní porady vůbec nelze považovat za zasedání zastupitelstva obce jako orgánu obce (**jedná se pouze o neformální setkání členů zastupitelstva obce**), a proto na nich *nemůže být relevantním způsobem rozhodováno, tj. nemůže na nich být konstituována vůle zastupitelstva obce*. To znamená, že případná „rozhodnutí“ učiněná na těchto pracovních setkáních nebude možno považovat za rozhodnutí (usnesení) zastupitelstva obce ve smyslu zákona o obcích. Konání pracovních porad členů zastupitelstva obce by však nemělo být zneužíváno k obcházení smyslu veřejnosti zasedání zastupitelstva obce, tedy k tomu, že bude rozprava členů zastupitelstva obce k jednotlivým bodům programu uskutečňována mimo řádné zasedání zastupitelstva obce.

Z výše uvedeného můžeme v obecné rovině uvést, že předseda osadního výboru má ze zákona právo vystoupit na **veřejném zasedání** zastupitelstva, kde mu musí být uděleno slovo, pokud o něj požádá. U tzv. „neformálních schůzí“ (pracovních porad), které zákon o obcích nezná a které bývají neveřejné, však situace závisí na pozvání. Předseda osadního výboru **nemá tak i na základě výše uvedeného automatické právo** účastnit se neveřejných pracovních porad zastupitelů, pokud není sám členem zastupitelstva (viz § 117 odst. 4 zákona o obcích).

Zastupitelé mohou předsedu osadního výboru na neformální schůzi **pozvat** jako hosta, zejména pokud se projednávají záležitosti týkající se dané části obce (jako zástupce zájmů příslušné osady).

Ministerstvo, i přes výše uvedené sdělení v obecné rovině k problematice, která je předmětem žádosti, doporučilo se obrátit o podrobnější stanovisko na Ministerstvo vnitra, které danou problematiku má ve své gesci.